

Fig. 4. *Grazende Meerkoeten en Waterhoentjes op Texel.*

ters eveneens duidelijk voor het grasland met dien verstande, dat de Scholekster tot duizenden opeengedrongen nog veel meer tot de zachte zeekust beperkt is dan de Goudplevier. Verder zijn van de volgende vogelsoorten de Bw's voor grasland hoger dan die voor de andere landschappen te land: *Wilde eend*, *Meerkoet* (graast graag op grasland), *Zwarte kraai* (meer dierlijk voedsel verorberend dan de Roek), *Bonte kraai*, *Wulp* (langs de kust), *Merel* (bij struiken wormen etend), *Smient*, de drie muizenverslinders *Blauwe reiger*, *Torenvalk* en *Buizerd*, verder *Water-snip* (op vochtige graslanden het meest in het zuidwesten) en *Zilvermeeuw*.

De voorkeur, blijkend uit de belangrijke waarden, van de aan wat houtgroei gebonden *Ekster* gaat uit naar heide en grasland,

terwijl de trefkans van het *Waterhoen* even hoog (7%) is in grasland- als bouwlandgebieden, uiteraard met sloten of andere wateren. Beide soorten zijn dus geen kensoort voor het winterse grasland alleen. De *Roodborst* haalt in het grasland nog een trefpercentage van 5% in tegenstelling ook tot het bouwland, dat uiteraard nog houtarmer is dan grasland.

Met dit al is wel een overzicht gegeven van de winterse vogelbevolkingen van onze zanden, heiden, bouwlanden en graslanden. Tegemoet gezien kan worden een dergelijke samenvatting voor het broedseizoen, met dien verstande, dat daarbij niet alleen de broedvogels betrokken zullen worden, maar ook de ter plaatse voedsel zoekende of uitrustende vogels.

Jac. P. Thijssse over Onkruid

J. HEIMANS.

Bij de platen van enkele deeltjes uit de serie „Sammlung naturwissenschaftlicher Taschenbücher von L. Klein” heeft Thijssse een Nederlandse tekst gemaakt. Zo: „Bloemen uit de Bosschen” en „Onkruiden”.

De heer J. H. H. Zwier, consulente van het I.V.N. (Warmoesstraat 39, Amsterdam), die zich tot taak heeft gesteld alle door Thijssse

geschreven boeken bijeen te brengen, eventueel voor het te stichten Heimans en Thijssse-Centrum in Amsterdam, zendt ons ter vergelijking de eerste en de laatste druk van dat deeltje Onkruiden.

In de Duitse uitgave staat bij ieder van de 100 kleurenplaten een bladzijde tekst met oerdegelijk-wetenschappelijke beschrijving

van de afgebeelde soort. Thijsse doet dat anders; allicht! Hij beschrijft wel alle ruim honderd soorten van de platen, ook in dezelfde volgorde, maar als portretten van goede bekenden, die hij in hun leven en streven heeft waargenomen; stuk voor stuk nog altijd lezenswaard en boeiend.

Thijsse's instelling tegenover het lastige onkruid als zodanig, maakt hij duidelijk in z'n inleiding:

„Onkruid is dus wel hinderlijk, en ik heb ook menig moeizaam uurtje er aan besteed, om het te bestrijden. Doch daarbij had ik voor mijn vijanden de grootste achting en die steeg, naarmate zij mij meer moeite veroorzaakten . . . Het zal mij een groot genoegen zijn, om in de volgende bladzijden aan een honderdtal van deze bandieten de eer te geven, die hun toekomt”.

De economische betekenis van onkruidbestrijding wordt volledig erkend in het slot van die inleiding:

„Sedert eeuwen is die strijd gevoerd door het eenvoudige middel van wieden. De wetenschap houdt zich onverdroten er mee bezig, om afdoende bestrijdingsmiddelen te vinden en heeft daarmee ook al wel fraaie resultaten bereikt. Ook blijft wel de noodzakelijkheid van wettelijke voorziening . . .”

Deze citaten uit Thijsse's inleiding kunnen ons dienen voor het vergelijken met de herdruk.

Die nieuwe druk is na Thijsse's dood verschenen, zonder jaartal, maar blijkbaar enkele jaren na de oorlog. De 100 — oorspronkelijk Duitse — platen zijn vervangen door 16 nieuwe, waarop dezelfde 117 soorten opnieuw, maar kleiner zijn afgebeeld. De ongekleurde illustraties worden op het titelblad vermeld als pentekeningen van de schrijver, d.i. Thijsse, terwijl het in werkelijkheid (ook al in de Duitse uitgave) houtsneden zijn, overgenomen uit de bekende „Illustrations of the British Flora” door

Fitch en Smith. Thijsse's tekst is, behoudens de veranderde spelling, ongewijzigd herdrukt, inclusief de inleiding. Maar de uitgeefster heeft een nieuw Voorwoord toegevoegd, waarin zij zegt, dat volgens Thijsse in vele gevallen de Onkruiden niet alleen gekend, maar ook bestreden moeten worden, en dat daarom een deskundige medewerker „analoog aan het werk van de Planteziektenkundige Dienst in Wageningen” een nieuw hoofdstuk heeft toegevoegd over de moderne chemische bestrijdingsmiddelen. Het nieuwe voorwoord sluit met de zin:

„Wij hebben getracht een en ander te verwelijken geheel in de geest van de onvergeterlijke auteur”.

Maar, als wij zien wat het toegevoegde hoofdstuk behelst, lijkt die geest van Thijsse, zo kort na z'n dood, toch wel schromelijk te zijn misverstaan. Onder de titel „Onkruidbestrijding met behulp van chemische middelen” volgen 10 bladzijden met uitvoerige beschrijving van oude en nieuwe strooi- en spuitmiddelen, hun samenstelling, gebruiksvoorschrift, selectief effect op bepaalde onkruiden, enz. Aan het eind staat een tabel, waarop van een 50-tal onkruidsoorten (niet dezelfde die Thijsse in de tekst bespreekt) precies wordt aangegeven met welk middel en in welk seizoen ze het best te doden zijn. Er ontbreekt ook niet de waarschuwing: „Pas op voor overwaaien naar belendende percelen, als daar voor de bestrijdingsmiddelen gevoelige gewassen geteeld worden”.

In Thijsse's geest zou hier gestaan hebben: Pas op voor de mooie wilde bloemen van bermen, wegkanten en houtwallen.

Natuurlijk was het na de bevrijding belangrijk, zelfs noodzakelijk de kennis en het gebruik van de nieuwe bestrijdingsmiddelen te propageren en te promulgeren; alleen, het past op deze wijze, naar ons idee, zo kwalijk onder de naam van Jac. P. Thijsse.